

SZKOLNY SYSTEM BADANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW W ZESPOLE SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH W STRZELINIE

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 roku w sprawie w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015 r. poz. 1270).

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. poz. 977).

Rozporządzenie MEN z dnia 15 czerwca 2015 r., w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w

3. Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r. poz. 532).

ROZDZIAŁ I Informacje ogólne

§ 1.1. Ilekroć w dokumencie użyte jest niż podane określenie należy przez to rozumieć:

- 1) *badanie* – proces pozyskiwania informacji o tym, w jakim stopniu uczniowie opanowali wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego;
- 2) *cele kształcenia* – zamierzone osiągnięcia uczniów, oczekiwane w wyniku procesu nauczania i uczenia się;
- 3) *Edukacyjna wartość dodana (EWD)* – przyrost wiedzy i umiejętności ucznia w wyniku realizowanego procesu dydaktycznego, obliczana z wykorzystaniem kalkulatorów EWD;
- 4) *miar dydaktyczny* – przyporządkowanie symboli (ocen) uczniom w taki sposób, by relacje między symbolami odpowiadały relacjom między uczniami ze względu na określone osiągnięcia;
- 5) *miar sprawdzający* – ustalenie w jakim stopniu uczeń spełnia wymagania edukacyjne z danego zakresu / działu nauczania;
- 6) *miar różnicujący* – ustalenie, na podstawie spełniania wymagań edukacyjnych – jaką pozycję zajmuje uczeń (klasa, szkoła) w badanej grupie;
- 7) *podstawa programowa* – zasadniczy akt prawny regulujący działania edukacyjne szkoły i poszczególnych nauczycieli; zawiera ogólne cele kształcenia, wykaz umiejętności, które uczniowie powinni opanować w trakcie nauki na danym poziomie edukacyjnym; stanowi podstawę do formułowania programu nauczania i kryteriów oceniania;

- 8) *wymagania edukacyjne* – hierarchiczny wykaz niezbędnych osiągnięć uczniów powiązany ze skalą stopni szkolnych, wywiedziony z podstaw programowych;
- 9) *wynik* – oczekiwany i przewidywany przez nauczyciela poziom opanowania przez uczniów wiadomości i umiejętności;
- 10) *plan badań edukacyjnych* – harmonogram wewnętrznych badań zatwierdzony przez dyrektora szkoły na cykl edukacyjny lub na dany rok szkolny;
- 11) *analiza ilościowa i jakościowa* – opracowanie raportu z wyniku badania z wykorzystaniem zasad analizy statystycznej przez nauczyciela i Zespół ds. badania jakości kształcenia;

§ 2. 1. Ogólne cele systemu:

- 1) wdrożenie stałych zasad prowadzenia badań edukacyjnych uczniów w celu oceny jakości pracy szkoły i uczniów;
- 2) określenie sposobu realizacji zadań przez nauczycieli związanych z przygotowaniem badania, jego przeprowadzeniem, opracowaniem wyników oraz sporządzeniem raportu;
- 3) określenie sposobu wykorzystywania wyników diagnoz edukacyjnych do poprawy jakości kształcenia i doskonalenia pracy własnej nauczycieli;

§ 3. Cele prowadzenia badań edukacyjnych.

Wewnętrzne badania edukacyjne w szkole prowadzone są w celu podejmowania działań podwyższających jakość kształcenia, a w szczególności:

- 1) dokonywania oceny stopnia osiągania celów kształcenia przez uczniów i nauczycieli określonych w podstawie programowej;
- 2) oceny poziomu wiadomości i umiejętności w zakresie poszczególnych edukacji u uczniów rozpoczynających naukę w szkole; badania wykorzystuje się do planowania dydaktycznego oraz podziału na grupy oddziałowe i międzyoddziałowe oraz do planowania dydaktycznego;
- 3) oceny procesu rozwoju kompetencji i umiejętności kluczowych u uczniów;
- 4) dostarczenie informacji o efektywności nauczania i organizacji procesu kształcenia;
- 5) dostarczenie niezbędnych informacji do ewaluacji programów nauczania i planów pracy dydaktycznych nauczycieli;
- 6) komunikowania uczniom i rodzicom informacji o postępach w nauce i osiągnięciach edukacyjnych uczniów;
- 7) szacowania edukacyjnej wartości dodanej;
- 8) porównywania trafności oceniania wewnętrznego z ocenianiem zewnętrznym;
- 9) dokonywania oceny przygotowania uczniów do egzaminów/sprawdzianów zewnętrznych;

- 10) sprawdzania efektywności świadczonej pomocy psychologiczno – pedagogicznej, a zwłaszcza efektywności zajęć dydaktyczno – wyrównawczych i zajęć z uczniem zdolnym;
- 11) planowania dodatkowych zajęć pozalekcyjnych, zajęć dydaktyczno – wyrównawczych oraz specjalistycznych, a także planów nauczania na cykl kształcenia w kolejnych latach szkolnych;
- 12) sprawdzenia skuteczności stosowanych metod nauczania, eksperymentów i innowacji pedagogicznych;
- 13) oceny efektywności nauczania przez poszczególnych nauczycieli;

§ 4. Rodzaje badań edukacyjnych przeprowadzanych w szkole:

- 1) Diagnozy „na wstępie”,
- 2) diagnozy śródroczne,
- 3) Diagnozy na koniec roku szkolnego,
- 4) egzaminy próbne;

§ 5. Czynności z zakresu badań edukacyjnych:

- 1) przeprowadzanie badań testowych z użyciem narzędzi pomiaru dydaktycznego;
- 2) analizowanie wyników badań wewnętrznych i zewnętrznych;
- 3) formułowanie wniosków;
- 4) prezentowanie wyników i wniosków uczniom, rodzicom, radzie pedagogicznej.

§ 6. Badania osiągnięć edukacyjnych uczniów prowadzi się w zakresie:

- 1) najważniejszych umiejętności określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego:
  - a) czytanie ze zrozumieniem,
  - b) umiejętność mówienia, słuchania i pisanie w zróżnicowanych sytuacjach,
  - c) modelowanie matematyczne – umiejętność wykorzystania narzędzi matematycznych w życiu codziennym oraz formułowania sądów opartych na rozumowaniu matematycznym,
  - d) umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji,
  - e) umiejętność myślenia i formułowania wypowiedzi,
  - f) rozumowania i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów;
- 2) umiejętności przedmiotowych wynikających ze specyfiki przedmiotu, zapisanych w podstawie programowej kształcenia ogólnego;

- 3) umiejętności kluczowych: posługiwania się nowoczesną techniką informatyczną i komunikowania się, rozwiązywania problemów, łączenia i porządkowania wiedzy, radzenia sobie z nietypowością i złożonością.

ROZDZIAŁ II

Organizacja i zasady diagnozowania osiągnięć uczniów

§ 7. 1. Za organizację badań edukacyjnych w szkole odpowiedzialny jest dyrektor szkoły.

2. W Zespole Szkół Ogólnokształcących każdy zespół przedmiotowy zajmuje się analizą jakości kształcenia i badaniami edukacyjnymi.
3. Przewodniczącego zespołu każdy zespół przedmiotowy wybiera a początku roku szkolnego.
4. Do zadań zespołu należy:
  - 1) opracowanie projektu planu badań edukacyjnych na każdy rok szkolny i przedstawienie go dyrektorowi szkoły do 15 listopada;
  - 2) dokonywanie jakościowej analizy wyników badań (sprawdzianów, testów kompetencji, próbnych egzaminów/sprawdzianów/ matur) na podstawie ilościowych opracowań przez nauczycieli uczących;
  - 3) opiniowanie narzędzi pomiaru dydaktycznego opracowanych przez nauczycieli lub oferowanych przez firmy zewnętrzne;
  - 4) dokonywanie analizy jakościowej i ilościowej wyników egzaminów/sprawdzianów zewnętrznych z zastosowaniem technologii EWD i przygotowanie opracowania wraz z wnioskami do dalszej pracy;
  - 5) kierowanie wystąpień do poszczególnych nauczycieli zawierających wskazówki do wprowadzenia zmian w procesie kształcenia;
  - 6) prezentowanie opracowań na posiedzeniach Rady pedagogicznej i Radzie Rodziców.

§ 8. 1. Po dokonanej analizie sprawdzianów/ egzaminów zewnętrznych zespoły, o których mowa w § 7 ust. 2 określa w terminie do 15 października każdego roku szkolnego:

- zestaw umiejętności podlegających badaniu w cyklu kształcenia dla poszczególnych oddziałów oraz
- wskazuje przedmioty, na których przeprowadzane zostaną badania,
- opracowuje harmonogram badań wraz z wykazem osób odpowiedzialnych za przygotowanie testów i przeprowadzenie badania.

2. Termin realizacji zadań z ust. 1 nie dotyczy badań diagnozujących kompetencje uczniów nowoprzyjętych do szkoły tzw. badań „na wstępie”, które przeprowadzają nauczyciele na potrzeby dokonania podziału na grupy językowe lub na potrzeby planowania pracy dydaktycznej z grupą uczniów danego oddziału, a w szczególności w celu zachowania ciągłości realizacji podstawy programowej z poprzedniego i obecnego etapu edukacyjnego.

3. Na 2 dni przed terminem badania, nauczyciel przedkłada dyrektorowi szkoły:

- 1) plan testu, której wzór określa załącznik do dokumentu – *załącznik 1*;
- 2) kartotekę testu – przyporządkowanie poszczególnych zadań celom taksonomicznym, której wzór określa załącznik do dokumentu – *załącznik 2*;
- 3) kryteria oceny testu;

Plan testu opiniuje Przewodniczący zespołu przedmiotowego.

4. W terminie dwóch tygodni od daty badania każdy nauczyciel przeprowadzający badanie edukacyjne w swojej klasie / grupie:

- 1) dokonuje opracowania ilościowego wyników testu na podstawie wypełnionej karty odpowiedzi tj. podaje wynik średni, wynik najwyższy i najniższy, łatwość poszczególnych zadań, frakcję opuszczenia.
- 2) przeprowadza analizę jakościową wyników badania ze wskazaniem stopnia opanowania poszczególnych umiejętności bądź wiadomości oraz szacuje stopień osiągnięcia celów kształcenia;
- 3) formułuje wnioski do pracy dydaktycznej;
- 4) wskazuje sposoby realizacji wniosków,
- 5) przekazuje swoją analizę przewodniczącemu zespołu w celu dokładnej analizy wyników badania całej populacji objętej badaniem z danego przedmiotu;

W/w opracowania stanowi raport, którego schemat określony jest w załączniku do dokumentu – *załącznik 3*.

5. Komunikowanie wyników badań edukacyjnych odbywa się na zasadach określonych w Rozdziale IV.

§ 9. Wykorzystywanie wyników badań

Systematyczne badania osiągnięć uczniów prowadzone są w celu poprawy jakości kształcenia, modyfikacji oraz doskonaleniu samego procesu kształcenia, a także samoocenie nauczyciela. Wyniki diagnoz wykorzystywane są:

- 1) do ewaluacji Szkolnego Zestawu Programów Nauczania;
- 2) przy wyborze podręczników szkolnych i materiałów dydaktycznych;
- 3) do opracowywania wymagań edukacyjnych i dostosowywaniu ich do potrzeb i możliwości uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- 4) do opracowania planu doskonalenia nauczycieli;
- 5) do modyfikowania WSO, przedmiotowych systemów oceniania oraz planów pracy nauczycieli (rozkładów materiału);

- 6) w planowaniu wyposażenia szkoły w materiały i pomoce dydaktyczne;
- 7) do wprowadzania zmian w metodyce kształcenia, uzmienniania metod i form kształcenia;
- 8) przy korelacji treści kształcenia;
- 9) do modyfikacji lub wypracowania koncepcji pracy szkoły.

§ 10. Ewaluacja systemu.

1. Ewaluację systemu badań osiągnięć edukacyjnych uczniów przeprowadza się w formie ewaluacji formatywnej raz na dwa lata.
2. Zasady prowadzenia ewaluacji określa wewnętrzny Regulamin.
3. Ewaluację przeprowadza się zgodnie z projektem ewaluacji zawierającym: obiekt ewaluacji, kryteria ewaluacji, pytania kluczowe, metody i techniki oraz narzędzia badawcze, sposób prezentowania i wykorzystywania danych, harmonogram ewaluacji wraz z zakresem obowiązków osób odpowiedzialnych za badanie ewaluacyjne.
4. Celem ewaluacji jest dokonanie oceny przydatności i efektywności systemu.

ROZDZIAŁ 4

Sposoby komunikowania wyników badań

§ 11. Przepływ informacji o wynikach badań edukacyjnych.

Testy kompetencyjne „na wejściu”, diagnozy;		
nadawca	odbiorca	Sposób komunikowania
Nauczyciele przedmiotów, wychowawcy,	☐ uczniowie klas I ☐ uczniowie klas II ☐ rada pedagogiczna ☐ rodzice uczniów klas I i II	☐ wpisanie wyników diagnoz do dziennika elektronicznego, ☐ omówienie wyników na poszczególnych przedmiotach, ☐ wskazanie uczniom mocnych i słabych stron, ☐ przedstawienie raportu z badań przewodniczącemu zespołu przedmiotowego i wicedyrektorowi, ☐ omówienie wyników badań oraz formułowanie wniosków do pracy na posiedzeniu rady pedagogicznej, ☐ zapis w protokole rady pedagogicznej, ☐ raporty przewodniczących zespołów przedmiotowych – załączniki protokołów, ☐ szczegółowe omówienie wyników na zebraniach przedmiotowych, ☐ zapoznanie rodziców z ogólnymi wynikami na pierwszych zebraniach rodziców; omówienie indywidualnych wyników badań edukacyjnych w rozmowach indywidualnych z rodzicami, przekazanie mocnych i słabych stron ucznia.

Egzaminy próbne		
nadawca	odbiorca	Sposób komunikowania
Nauczyciele przedmiotów	☐ uczniowie klas II ☐ uczniowie klas III ☐ rodzice	☐ omówienie wyników na zajęciach dydaktycznych ze wskazaniem mocnych i słabych stron, ☐ wpisanie wyników do dziennika elektronicznego, ☐ przekazanie raportu z badań przewodniczącemu zespołu przedmiotowego i wicedyrektorowi;
2. przewodniczący zespołów przedmiotowych	☐ rada pedagogiczna ☐ dyrektor	☐ przedstawienie raportu z wyników egzaminów próbnych przewodniczącemu zespołu przedmiotowego i wicedyrektorowi, ☐ omówienie wyników oraz formułowanie wniosków do pracy na posiedzeniu rady

		<p>pedagogicznej,</p> <p>☐ zapis w protokole rady pedagogicznej,</p> <p>☐ szczegółowe omówienie wyników na zebraniach przedmiotowych,</p> <p>☐ raporty przewodniczących zespołów przedmiotowych – załączniki protokołów.</p>
--	--	---

ROZDZIAŁ V

Postanowienia końcowe

§ 12. System badania osiągnięć uczniów wchodzi w życie z dniem 1 września 2015 r.

§ 13. Plan badań edukacyjnych na każdy rok szkolny stanowi załącznik 4 do systemu.

§ 14. Sprawdziany, klasówki, projekty edukacyjne i inne prace pisemne uczniów podlegające ocenie, a umożliwiające sprawdzenie wiedzy i umiejętności uczniów planują nauczyciele w swoich planach pracy. Jest to forma badania, która nie podlega regulacjom systemu. Zasady prowadzenia pisemnych form sprawdzania wiedzy uczniów określa statut szkoły.

§ 15. Wszelkie zmiany do systemu wprowadza się w sposób właściwy dla jego wprowadzenia.

.....

Przedstawiony i zaopiniowany na Radzie
Pedagogicznej w dniu

Załączniki:

1. wzór planu testu – załącznik 1,
2. wzór kartoteki testu – załącznik 2,
3. wzór raportu z badań edukacyjnych – załącznik 3
4. roczny plan badań edukacyjnych – załącznik 4

PLAN TESTU z

Numery zadań	Sprawdzana umiejętność Uczeń:	Kategoria taksonomiczna	Poziom	
			P	PP
1				
2				
3				
4		B		
5				
6				
7		C		
8				
9				
10				
...				
....				

wiadomości	A	Zapamiętywanie wiadomości	Znajomość terminów, faktów, teorii naukowych, zasad działania, procedur i algorytmów, metodologii badań
	B	Zrozumienie wiadomości	Przedstawienie wiadomości w innej formie niż były zapamiętane, porządkowane i streszczane, czynienie ich podstawą wnioskowania,
umiejętności	C	Stosowanie umiejętności w sytuacjach typowych	Praktyczne posługiwanie się wiadomościami wg podanych uprzednio wzorców. Cel, do którego wiadomości mają być stosowane, nie powinien odbiegać od celów osiągniętych w toku ćwiczeń szkolnych;
	D	Stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych	Formułowanie problemów, dokonywanie analizy, syntezy i oceny nowych zjawisk, formułowanie planu działania, tworzenie rozwiązań;

Taksonomia celów nauczania według B. Niemierki.

I poziom wiadomości	A Zapamiętanie wiadomości (Najłatwiejszy poziom)
	B Zrozumienie wiadomości
II poziom umiejętności	C Stosowanie wiadomości w typowych sytuacjach.
	D Stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych.

Kategoria	Określenie wieloznaczne	Określenie konkretne Czasowniki operacyjne
A	Wiedzieć,	Nazwać, Zdefiniować Wymienić elementy Zidentyfikować Wyliczyć ...
B	Rozumieć	Opisać ... (pod tym kątem że on rozumie) Wyjaśnić Zilustrować Streścić Rozróżnić
C	Kształtować	Kształtować (typowe sytuacje) (poziom umiejętności) Rozwiązać Zastosować Porównać Sklasyfikować

		<p>Narysować</p> <p>Zmierzyć</p> <p>Wybrać sposób rozwiązanie</p> <p>Wykreślić (dobrać wykres do danych)</p> <p>Zaprojektować</p> <p>Scharakteryzować</p> <p>...</p>
D	Kształtować (sytuacje problemowe)	<p>Dowieść</p> <p>Przewidzieć</p> <p>Zanalizować</p> <p>Wykryć ...</p> <p>Ocenić</p> <p>Wnioskować</p> <p>Zaplanować</p> <p>Zaproponować</p>

Załącznik 2

KARTOTEKA TESTU

„ .....tytuł ..... ”

Kategoria taksonomiczna	Opis z planu testu	Numery zadań	Liczba punktów
Zapamiętywanie wiadomości	A	.....	.....
Rozumienie pojęć	B	.....	.....
Działanie w sytuacjach typowych	C	.....	.....
Działanie w sytuacjach problemowych	D	.....	.....

WZÓR RAPORTU
Z BADAŃ OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW
„.....tytuł .....”

Data badania: .....
Nauczyciel prowadzący: .....
Klasa/grupa: .....

1. Opis populacji (*liczba uczniów, liczba oddziałów, liczba uczniów z dysfunkcjami, rodzaje dysfunkcji, itp.*)
2. Cel i sposób prowadzenia badania (*narzędzia pomiaru, dobór grupy badawczej, itp.*)
3. Ilościowa analiza wyników badań:
  - 1) karta odpowiedzi, sumy odpowiedzi poprawnych, błędnych, opuszczeń każdego ucznia;
  - 2) obliczenia łatwości poszczególnych zadań, frakcji opuszczenia, średniej, modalnej;
4. Jakościowa analiza wyników badań:
  - 1) ocena poziomu opanowania przez uczniów umiejętności określonych w podstawie programowej;
  - 2) wykaz umiejętności łatwych dla ucznia;
  - 3) wykaz umiejętności trudnych dla ucznia lub słabo opanowanych;
  - 4) przyczyna, wg opinii nauczyciela braku osiągnięcia celów kształcenia.
5. Wnioski do pracy dydaktycznej.
6. Sposób realizacji wniosków.
7. Wykaz załączników.

.....
/data/

.....
/podpis/

